

CO POWINNI ROBIĆ RODZICE, ABY WSPOMAGAĆ ROZWÓJ MOWY

DZIECKA

1. Mówmy do dziecka, już od pierwszych dni jego życia, dużo i spokojnie. Nie podnośmy głosu zwracając się do niego.
2. Nasze wypowiedzi powinny być poprawne językowo, budujemy krótkie zdania, używając prostych zwrotów, modulujemy własny głos.
3. Kiedy dziecko wypowie jakieś słowo, zdanie starajmy się rozszerzyć jego wypowiedź, dodając jakieś słowa.
4. Mówmy dziecku co przy nim robimy, co dzieje się wokół niego. Niech mowa towarzyszy spacerom, zakupom, pracom domowym.
5. Mówmy do dziecka zwracając uwagę, aby widziało naszą twarz– będzie miało okazję do obserwacji pracy artykulatorów.
6. Od najmłodszych lat uczymy dbałości o higienę jamy ustnej.
7. Pamiętamy, aby dziecko nauczyło się gryźć i żuć.
8. Zwracamy uwagę, aby dziecko oddychało nosem; w przypadku, gdy dziecko oddycha ustami, prosimy pediatrę o ustalenie przyczyny.
9. Odpowiadamy na pytania dziecka cierpliwie i wyczerpująco.
10. Opowiadamy i czytamy dziecku bajki, wierszyki, wyliczanki. Uczymy krótkich wierszy na pamięć.
11. Oglądamy z dzieckiem obrazki: nazywamy przedmioty i opisujemy sytuację prostymi zdaniami.
12. Śpiewamy z dzieckiem. Jest to ćwiczenie językowe, rytmiczne, a zarazem terapeutyczne.
13. Rysujemy z dzieckiem, mówmy co kreślimy-„...teraz rysujemy kotka. To jest głowa, tu są oczy, nos...” zachęcamy dziecko do wypowiedzi na temat rysunku.
14. Starajmy się, aby zabawy językowe i dźwiękonaśladowcze znalazły się w repertuarze czynności wykonywanych wspólnie z dzieckiem.
15. Zachęcamy swoje dziecko do mówienia (nie zmuszamy!), chwalmy je za każdy przejaw aktywności werbalnej; dostrzegamy każde, nawet najmniejsze osiągnięcia, nagradzając je pochwałą.
16. Jeżeli dziecko osiągnęło już wiek, w którym powinno daną głoskę wymawiać a nie robi tego, skonsultujmy się z logopedą.
17. Należy obserwować dziecko czy i jak reaguje na dźwięki z otoczenia. Ponieważ dobry słuch jest warunkiem rozwoju mowy, należy bacznie zwracać uwagę czy dziecko odwraca głowę

w kierunku źródła dźwięku, reaguje na odgłos dzwonka lub telefonu. Najprostszy test polega na potrząsaniu grzechotką za plecami dziecka z prawej i lewej strony i obserwowaniu jego reakcji. W przypadku jakichkolwiek wątpliwości należy zgłosić się do pediatry i poprosić o skierowanie na badanie słuchu.

18. W okresie kształtowania się mowy nie należy dziecka leworęcznego zmuszać do pisania prawą ręką, gdyż zaburza to funkcjonowanie mechanizmu mowy, co w konsekwencji może prowadzić do zacinań się lub nawet jąkania.

TEGO NIE RÓBMY

1. Unikajmy podawania dziecku smoczka typu „gryzak”, zwracajmy uwagę, aby dziecko nie ssalo palca. Następstwem tych niepożądanych zachowań mogą być wady zgryzu, które prowadzą do wad wymowy, np. wymowa międzyzębowa.
2. W trakcie rozmowy z dzieckiem unikajmy zdrobnień i spieszczeń (języka dziecinnego) dostarczając dziecku prawidłowy wzorzec językowy danego słowa.
3. Nie zaniedbujmy chorób uszu, gdyż nie leczone mogą prowadzić do niedosłuchu, a w następstwie do dyslalii lub niemoty
4. Nie gaśmy naturalnej skłonności dziecka do mówienia obojętnością, cierpką uwagą, lecz słuchajmy uważnie wypowiedzi, zadawajmy dodatkowe pytania, co przyczyni się do korzystnego rozwoju mowy.
5. Nie poprawiamy wymowy dziecka żądając, by kilkakrotnie powtarzało dane słowo. Niech z naszego języka znikną słowa: „powtórz ładniej”, „powiedz lepiej”. Wychowanie językowe to nie tresura.
6. Nie zawstydzajmy, nie karzmy dziecko za wadliwą wymowę.
7. Nie zmuszajmy dziecka leworęcznego do posługiwania się prawą ręką w okresie kształtowania się mowy. Naruszanie w tym okresie naturalnego rozwoju sprawności ruchowej zaburza funkcjonowanie mechanizmu mowy. Często prowadzi to do zaburzeń mowy, a w szczególności do jąkania.
8. Nie wymagajmy od dziecka zbyt wczesnego wymawiania poszczególnych głosek. Dziecko nie przygotowane pod względem sprawności narządów artykulacyjnych, niedostatecznie różnicujące słuchowo dźwięki mowy, a zmuszane do wymawiania zbyt trudnych dla niego głosek, często zaczyna je zniekształcać. W ten sposób przyczyniamy się do powstawania błędnych nawyków artykulacyjnych, trudnych do zlikwidowania.